

Aanpak arbeidsmarkt problematiek Zeeland verdient topprioriteit

Position paper arbeidsmarkt n.a.v. Werkgeverstop Zeeland op 4 december 2019

De grote Zeeuwse werkgevers zijn blij dat de provincie ver is met het ontwikkelen van plannen om de problematiek op de Zeeuwse arbeidsmarkt aan te pakken. Graag zouden zij zien dat bij de definitieve invulling daarvan rekening wordt gehouden met de uitkomsten van de Werkgeverstop die op 4 december jl. plaatsvond. In totaal 13 directeuren van de grootste werkgevers in Zeeland, uit het bedrijfsleven, de zorg en het onderwijs spraken op deze top met elkaar over één centraal thema: 'De ontwikkelingen op de Zeeuwse arbeidsmarkt'.

Volgens de werkgevers kan de aanpak van problemen op de arbeidsmarkt alleen succesvol zijn wanneer gestreefd wordt naar een groei van de beroepsbevolking in de komende tien jaar in plaats van zich neer te leggen bij een daling. Daarnaast moet de regio zich veel beter profileren met haar onderscheidende sterke kenmerken ten opzichte van de omliggende regio's. Daar liggen de kansen.

De werkgevers willen bij de definitieve plannen worden betrokken om zo mee sturing te kunnen geven aan de aanpak en de uitvoering ervan. Dit vraagt vanzelfsprekend om volwaardige en voldoende inzet van de werkgevers. Dat commitment alsmede het besef van een gezamenlijke verantwoordelijkheid is aanwezig en spreken we uit.

Daarbij willen ze vooral benadrukken om:

- heldere, ambitieuze en meetbare doelstellingen af te spreken;
- een organisatie op te zetten waarbij ook de grote werkgevers nauw betrokken zijn en inbreng kunnen hebben;
- te kiezen voor een lean en mean projectorganisatie;
- zeer snel van start te gaan met de definitieve samenstelling en uitvoering van de plannen.

Situatie verslechtert

Voor verreweg het grootste deel van de deelnemers zijn de problemen op de arbeidsmarkt in Zeeland in 2019 verder toegenomen. Veel vacatures kunnen nu al niet meer voldoende worden ingevuld en de verwachting is dat dit probleem in de komende tien jaar alleen maar verder zal toenemen. Er staan in Zeeland nu 6.000 vacatures open en dat is 10% meer dan een jaar geleden. De oorzaken zijn in talrijke analyses geduid. De belangrijkste zijn:

- extreem lage werkloosheid (2,8%);
- stijging uitgaande pendel (nu 42.500)*;
- daling inkomende pendel (nu 24.000)*;
- vergrijzing;
- zware concurrentie op de arbeidsmarkt van omliggende regio's.

*Bron ZB Planbureau Zeeland

Daarbij komt dat volgens de laatste bevolkingsprognoses van de Provincie Zeeland (2019) de beroepsbevolking in Zeeland zal dalen van 235.000 in 2019 naar 215.000 in 2040, wat de situatie nog nijpender zal maken.

Gevolg is dat nu al één op de vier Zeeuwse werkgevers in Zeeland niet meer aan de omzetvraag kan voldoen, dat nieuwe investeringen en uitbreidingen worden uitgesteld en dat sommige bedrijven noodgedwongen geheel of gedeeltelijk vertrekken. Bij alle aanwezige werkgevers is de urgentie om de problemen op de Zeeuwse arbeidsmarkt aan te pakken volstrekt helder en is er grote bereidheid om hier binnen branches en ook branche overschrijdend samen aan te werken.

Hoe nu verder

De oproep aan de politiek en bestuurders is om daadkrachtige en voortvarende stappen te nemen en de plannen die er nu liggen met intensieve betrokkenheid van de werkgevers uit te voeren.

Input SWOT-analyse

Een heldere, bondige SWOT-analyse van de werkgevers met punten die direct of indirect van invloed zijn op de Zeeuwse arbeidsmarkt biedt houvast en moet iedereen op het netvlies hebben staan:

De sterktes van Zeeland

- Het is een sterke regionale economie met een groot aanbod aan banen verspreid over uiteenlopende sectoren;
- Het ligt in het hart van de stedenring Rotterdam, Breda, Antwerpen, Gent en Brugge;
- Betaalbaar wonen, veel recreatie- en ontspanningsmogelijkheden, goed onderwijs en zorg, hoge veiligheid;
- Voldoende ruimte voor uitbreidingen van woningen, bedrijven en instellingen;
- Sterk verbeterde wegeninfrastructuur en geen verkeerscongestie;
- Korte lijnen tussen bedrijven/instellingen en overheden.

De zwaktes van Zeeland

- Ontbreken van uitdagende breed gedragen doelen m.b.t toekomstige omvang van de beroepsbevolking, huizenvoorraad, etc.;
- Te veel imago van alleen vakantieland en te weinig voor wonen, werken en studeren;
- Te lage arbeidsparticipatie onder met name vrouwen;
- Woningaanbod sluit onvoldoende aan bij veranderende vraag;
- Slecht openbaar vervoer;
- Te kleine en versnipperde overheid (Zeeuwse ziekte / 13 gemeenten).

De kansen voor Zeeland

- Onderkenning van het arbeidsmarktprobleem en toenemende bereidheid voor gezamenlijke provincie brede aanpak;
- Mogelijkheid om imago aan te passen richting wonen, werken en studeren;
- Beter benadrukken van levenslange baanontwikkelingsmogelijkheden;
- De toenemende 'oververhitting' van de Randstad en Vlaamse steden in de komende tientallen jaren;
- Ombuigen van de bestaande grote uitgaande pendel;
- Mogelijkheid om bestaande relatief lage arbeidsparticipatie te verhogen;
- Aantrekkelijker maken voor werknemers in deeltijd om meer te werken;
- Veranderende welvaartsnormen (niet alleen werk en inkomen meer);
- Door kleinschaligheid regio kan snel gehandeld/geschakeld worden in de aanpak van de arbeidsmarktproblematiek;
- Grote betrokkenheid van Zeeuwen bij het wel en wee van de regio.

De bedreigingen voor Zeeland

- Toenemende concurrentie op arbeidsmarkt van omliggende regio's;
- Vergrijzing van de Zeeuwse bevolking;
- De verwachte krimp van de beroepsbevolking en de acceptatie daarvan bij overheden;
- Te trage aanpak flankerend beleid (woningbouw, beter OV, aansluiting onderwijs op vraag arbeidsmarkt);
- Te zware ambtelijke aansturing van de provincie brede aanpak van de arbeidsmarktproblematiek.

Deelnemers werkgeverstop

Hendrik Jan van Arenthals	Voorzitter College van Bestuur Scalda
Claudia Brandenburg	Voorzitter Raad van Bestuur ADRZ
John Dane	Voorzitter College van Bestuur HZ
Neldes Hovestad	Managing Director Dow Benelux
Lisette Jacobs	Director HR & Communications Lamb Weston Meijer
Wouter Kakebeeke	HR Manager McCain Foods Holland
Piet van der Maas	Lid van de Raad van Bestuur Zorgsaam
Jeroen Rijnhout	General Manager Elopak & Elocoat
Michael Schlaug	Managing Director Yara Sluiskil
Martin Verbrugge	Directeur Verbrugge International
Jaap Wielaart	Voorzitter Raad van Bestuur WVO Zorg
Carlo Wolters	Directeur EPZ
Ellen Kroese	Directeur VNO-NCW Brabant Zeeland
Eric van Schagen	Voorzitter VNO-NCW Brabant Zeeland